

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

10 février 2004

PROPOSITION DE LOI

**modifiant le Code judiciaire en
ce qui concerne la médiation**

**AVIS DU CONSEIL SUPÉRIEUR
DE LA JUSTICE**

Document précédent :

Doc 51 0327/ (2003/2004) :

001 : Proposition de loi de MM. Fournaux et Giet, Mme Milquet, MM. Van Parys et Wathélet.

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

10 februari 2004

WETSVOORSTEL

**tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek
in verband met de bemiddeling**

**ADVIES VAN DE HOGE RAAD
VOOR DE JUSTITIE**

Voorgaand document :

Doc 51 0327/ (2003/2004) :

001 : Wetsvoorstel van de heren Fournaux en Giet, mevrouw Milquet, de heren Van Parys en Wathélet.

<i>cdH</i>	:	Centre démocrate Humaniste
<i>CD&V</i>	:	Christen-Democratisch en Vlaams
<i>ECOLO</i>	:	Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales
<i>FN</i>	:	Front National
<i>MR</i>	:	Mouvement Réformateur
<i>N-VA</i>	:	Nieuw - Vlaamse Alliantie
<i>PS</i>	:	Parti socialiste
<i>sp.a - spirit</i>	:	Socialistische Partij Anders - Sociaal progressief internationaal, regionalistisch integraal democratisch toekomstgericht.
<i>VLAAMS BLOK</i>	:	Vlaams Blok
<i>VLD</i>	:	Vlaamse Liberalen en Democraten

<i>Abréviations dans la numérotation des publications :</i>	<i>Afkortingen bij de nummering van de publicaties :</i>
<i>DOC 51 0000/000</i> :	<i>Parlementair document van de 51e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer</i>
<i>QRVA</i> :	<i>Schriftelijke Vragen en Antwoorden</i>
<i>CRIV</i> :	<i>Voorlopige versie van het Integraal Verslag (groene kaft)</i>
<i>CRABV</i> :	<i>Beknopt Verslag (blauwe kaft)</i>
<i>CRIV</i> :	<i>Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)</i>
	<i>(PLEN: witte kaft; COM: zalmkleurige kaft)</i>
<i>PLEN</i> :	<i>Plenum</i>
<i>COM</i> :	<i>Commissievergadering</i>

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants
Commandes :
Place de la Nation 2
1008 Bruxelles
Tél. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.laChambre.be
e-mail : publications@laChambre.be

Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers
Bestellingen :
Natieplein 2
1008 Brussel
Tel. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.deKamer.be
e-mail : publicaties@deKamer.be

TABLE DES MATIÈRES

1. PREAMBULE	4
1.1. Demande d'avis	4
1.2. Rétroactes au niveau du Conseil supérieur de la Justice	4
2. OBJECTIFS ET RESUME DES PROPOSITIONS	4
3. CONSIDERATIONS GENERALES	5
3.1. Définition de la médiation	5
3.2. Objectifs	6
4. CONDITIONS NECESSAIRES POUR ENCOURAGER LA MEDIATION	6
4.1. Changement de mentalité	6
4.2. Information	6
4.3. Incitants	7
4.4. Cadre	7
4.5. Terminologie	8
5. OBSERVATIONS QUANT AUX PROPOSITIONS DE LOIS	8
5.1. Insertion au Code Judiciaire	8
5.2. Observations particulières concernant les propositions 3-226/1 et 0327/001	9
5.3. Observations concernant la proposition 3-343	12
6. RECOMMANDATIONS	12

INHOUDSTAFEL

1. INLEIDING	4
1.1. Verzoek om advies	4
1.2. Voorgaanden bij de Hoge Raad voor de Justitie	4
2. DOELSTELLINGEN EN SAMENVATTING VAN DE VOORSTELLEN	4
3. ALGEMENE OPMERKINGEN	5
3.1. Definitie van de bemiddeling	5
3.2. Doelstellingen	6
4. NOODZAKELIJKE VOORWAARDEN OM DE BEMIDDELING TE BEVORDEREN	6
4.1. Een mentaliteitswijziging	6
4.2. Informatie	6
4.3. Incentives	7
4.4. Kader	7
4.5. Terminologie	8
5. BEMERKINGEN BIJ DE WETS-VOORSTELLEN	8
5.1. Inlassing in het Gerechtelijk Wetboek	8
5.2. Bijzondere bemerkingen bij de voorstellen 3-226/1 en 0327/001	9
5.3. Bemerkingen bij voorstel 3-343	12
6. AANBEVELINGEN	12

1. PREAMBULE

1.1. Demande d'avis

Par courrier du 10 décembre 2003, Madame la Ministre de la Justice a souhaité disposer des observations du Conseil supérieur de la Justice sur les propositions de lois déposées le 23 octobre 2003 à la Chambre par MM. Richard FOURNAUX et Thierry GIET, Madame Joëlle MILQUET, MM. Tony VAN PARYS et Melchior WATHELET (Doc. 51 0327/001) et le 9 octobre 2003 au Sénat par Madame Clotilde NYSSENS et Monsieur Christian BROTCORNE (Doc. 3-226/1)¹ ainsi que sur la proposition déposée au Sénat le 18 novembre 2003 par Madame Nathalie de t'SERCLAES (Doc. Sénat 3- 343/1) ainsi que sur la loi du 19 février 2001 relatives à la médiation familiale.

1.2. Rétroactes au niveau du Conseil supérieur de la Justice

Dans le cadre de l'avis rendu sur « l'avant-projet de loi modifiant le Code Judiciaire en ce qui concerne la procédure » (aprouvé lors de l'Assemblée Générale du 9 octobre 2002), le Conseil supérieur de la Justice a défendu le principe de la généralisation de la médiation extra-judiciaire (tant en amont qu'en cours de procédure) à toutes les matières dans lesquelles les parties peuvent transiger.

Dans le cadre de ses recommandations, le Conseil supérieur de la Justice estimait :

– la médiation étant un règlement alternatif de litiges dont la spécificité est de se dérouler en dehors des instances judiciaires, le médiateur ne peut pas être un magistrat ;

– afin d'encourager la médiation qui correspond à une approche différente du litige, le Conseil supérieur de la Justice insiste pour que soient insérées dans le Code Judiciaire des dispositions qui constitueraient le tronc commun (droit commun) en matière de médiation, sans préjudice des règles particulières qui pourraient exister dans certaines matières ;

– cette insertion pourrait alors offrir au Juge la possibilité de renvoyer les parties vers un médiateur et permettre aux parties de donner force exécutoire aux accords conclus, comme c'est déjà le cas pour la médiation en matière familiale ainsi qu'en matière de règlement collectif relatif aux dettes.

2. OBJECTIFS ET RESUME DES PROPOSITIONS

L'objectif de ces propositions est d'assurer la promotion de la médiation en donnant à ceux qui y recourent une série de garanties :

1. INLEIDING

1.1. Verzoek om advies

In haar brief van 10 december 2003 vroeg Mevrouw de Minister van Justitie de Hoge Raad voor Justitie advies uit te brengen over de wetsvoorstellen ingediend op 23 oktober 2003 in de Kamer door de Heren Richard FOURNAUX en Thierry GIET, Mevrouw Joëlle MILQUET, de Heren Tony VAN PARYS en Melchior WATHELET (Doc. 51 0327/001) en op 9 oktober 2003 in de Senaat door Mevrouw Clotilde NYSSENS en de Heer Christian BROTCORNE (Doc. 3-226/1)¹, alsook over het wetsvoortstel dat op 18 november 2003 in de Senaat werd ingediend door Mevrouw Nathalie de t'SERCLAES (Doc. Senaat 3-343/1) en over de wet van 19 februari 2001 betreffende de bemiddeling in familiezaken.

1.2. Voorgaanden bij de Hoge Raad voor de Justitie

In het kader van zijn advies met betrekking tot «het voorontwerp van wet tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek inzake de rechtspleging» (goedgekeurd op de Algemene Vergadering van 9 oktober 2002), heeft de Hoge Raad voor de Justitie het beginsel van de veralgemening van de buitengerechtelijke bemiddeling (zowel vóór als tijdens de procedure) verdedigd, voor alle materies waarin partijen een dading kunnen aangaan.

In het kader van zijn advies heeft de Hoge Raad voor de Justitie volgende aanbevelingen geformuleerd:

– vermits bemiddeling een alternatieve wijze van geschillenbeslechting is met als specifiek kenmerk dat ze zich buiten de gerechtelijke procedure situeert, kan de bemiddelaar geen magistraat zijn;

– om de bemiddeling, die een andere benadering van het geschil uitmaakt, aan te moedigen, dringt de Hoge Raad voor de Justitie erop aan dat in het Gerechtelijk Wetboek bepalingen zouden worden opgenomen die een gemeenschappelijke basis (gemeen recht) voor de bemiddeling zouden vormen, onverminderd de bijzondere regels die in bepaalde materies zouden kunnen bestaan;

– deze invoeging zou de rechter dan de mogelijkheid bieden om de partijen naar een bemiddelaar te verwijzen en hen toe te laten om aan de gesloten akkoorden uitvoerbare kracht te geven, zoals dit nu reeds het geval is voor de bemiddeling in familiezaken en voor de collectieve schulden-regeling.

2. DOELSTELLINGEN EN SAMENVATTING VAN DE VOORSTELLEN

De voorliggende wetsvoorstellen willen de bemiddeling bevorderen door aan diegenen die er een beroep wensen op te doen, een aantal waarborgen te bieden:

¹ Le texte de ces deux propositions est identique.

¹ De tekst van de beide voorstellen is identiek.

- la confidentialité tant au cours du processus qu'après celui-ci ; art. 1727.2 et 3 (0327/001), art. 734*quinquies* (3-343/1) ;
- la possibilité pour les parties qui le souhaitent de donner force exécutoire aux accords de médiation ; art. 1731 § 1 et § 2 (0327/001) et art. 734 bis § 5 al. 2, 3 et 4 (3-343/1) ;
- la détermination des qualités requises pour être médiateur (art. 1726 (0327/001)) ;
- ou l'établissement d'une liste par chaque cour ou tribunal en fonction des qualités et des aptitudes professionnelles que ceux-ci reconnaissent aux candidats médiateurs (art. 734 quater de la proposition 3-343/1) ;
- la proposition de recourir à un processus de médiation volontaire adressée par envoi recommandé à la poste est assimilée à la mise en demeure visée à l'article 1153 du Code Civil² elle suspend le cours de la prescription de l'action attachée à ce droit pendant un mois (article 1728 à propos (0327/001)) ;
- la suspension du cours de la prescription durant le processus de médiation (article 1729 § 3).

3. CONSIDERATIONS GENERALES

3.1. Définition de la médiation

Les textes ne contiennent aucune définition de la médiation, ce qui risque d'entretenir pour certains la confusion entre médiation et conciliation. Or les rôles du médiateur et du conciliateur sont différents et les qualités requises pour ces deux fonctions ne sont pas identiques.

La conciliation est un mode pacifique de règlement des différends grâce auxquels les parties s'entendent soit directement, soit par l'entremise d'un tiers pour mettre un terme à leur litige. Si le conciliateur est un tiers, il s'autorisera des recommandations sur le fond, des propositions de solutions, des tentatives d'influences dans la recherche de l'accord³.

Dans la médiation, les parties décident de confier à un tiers le soin de les assister dans la gestion de leurs conflits afin de leur permettre de dégager elles-mêmes un accord. La médiation tend notamment à la possibilité de maintenir des relations entre les parties ; c'est une solution constructive tournée vers l'avenir⁴.

- de vertrouwelijkheid, zowel tijdens als na de procedure (art. 1727.2 en 3 (0327/001), art. 734*quinquies* (3-343/1)) ;
- de mogelijkheid voor de partijen die dit wensen om aan de bemiddelings-akkoorden uitvoerbare kracht te geven (art. 1731 § 1 et § 2 (0327/001) et art. 734 bis § 5 al. 2, 3 et 4 (3-343/1)) ;
- de hoedanigheden die vereist zijn om als bemiddelaar te kunnen optreden, worden vastgelegd (art. 1726 (0327/001)) ;
- of het opstellen door elk hof of rechbank van een lijst rekening houdende met de hoedanigheden en professionele competenties die ze aan de kandidaat-bemiddelaars toeschrijven (art. 734 quater van voorstel nr. 3-343/1) ;
- het voorstel om een beroep te doen op een vrijwillige bemiddeling per aangetekende brief, wordt gelijkgesteld met de ingebrekestelling bepaald in artikel. 1153 van het Burgerlijk Wetboek², die de verjaring van de vordering m.b.t. het betwiste recht gedurende één maand opschort (artikel 1728 terzake (0327/001)) ;
- de opschorting van de verjaring tijdens het verloop van de bemiddelings (artikel 1729 § 3).

3. ALGEMENE OPMERKINGEN

3.1. Definitie van de bemiddeling

De voorliggende teksten bevatten geen enkele definitie van de bemiddeling, wat dreigt bij sommigen de bestaande verwarring tussen bemiddeling en verzoening in stand te houden. De rol van de bemiddelaar en die van de verzoener zijn echter verschillend en deze beide functies vereisen andere hoedanigheden.

Verzoening is een vreedzame manier om geschillen te regelen, waarbij de partijen hetzij rechtstreeks hetzij via tussenkomst van een derde, overeenkomen om een einde te maken aan hun geschil. Als de verzoener een derde is, is hij gemachtigd om aanbevelingen te doen over de grond van de zaak, oplossingen voor te stellen, te proberen invloed uit te oefenen bij het zoeken naar een akkoord³.

Bij bemiddeling daarentegen besluiten de partijen om de zorg om hen bij te staan in het beheer van hun conflict, toe te vertrouwen aan een derde, zodat ze zelf tot een akkoord kunnen komen. De bemiddeling strekt er meer bepaald toe de relaties tussen de partijen veilig te stellen; het gaat om een constructieve, toekomstgerichte benadering⁴.

² Ce qui a pour conséquence de faire courir les intérêts légaux.

³ Chambre des Représentants, Doc. 51/0327/001, p. 7.

⁴ Avis du C.S.J. relatif à l'avant-projet de loi modifiant le Code Judiciaire en ce qui concerne la procédure, approuvée lors de l'A.G. du 9 octobre 2002, page 34.

² Dit heeft als gevolg dat de wettelijke intresten beginnen te lopen.

³ Kamer van Volksvertegenwoordiger, Doc. 51/0327/001, blz. 7.

⁴ Advies van de HRJ met betrekking tot het voorontwerp van wet tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek inzake de rechtspleging, goedgekeurd door de Algemene Vergadering van 9 oktober 2002, blz. 34.

L'on peut se référer à la définition reprise dans les développements de la proposition 0327 (Chambre des Représentants, 0327 du 23 octobre 2003, p. 6) « La médiation est un processus de concertation volontaire entre parties en conflit géré par un tiers indépendant qui facilite la communication et tente de conduire les parties à sélectionner elles-mêmes une solution ».

Cependant, les termes « géré par un tiers indépendant » sont peut-être trop directifs et il faudrait leur préférer « avec le concours actif d'un tiers indépendant ».

3.2. Objectifs

Le Conseil supérieur de la Justice partage l'avis des auteurs des propositions 0327/001 et 3-226/1 suivant laquelle « la médiation contribue à l'avènement d'une nouvelle culture où les justiciables, apprenant à se prendre en charge, participent eux-mêmes à la résolution du conflit qui les oppose, plutôt que de les déléguer à des instances judiciaires (...) de façon à dégager, à partir de relations négatives, de nouvelles orientations positives ».

Le Conseil supérieur de la Justice partage également l'avis de l'auteur de la proposition 3-343 suivant lequel la médiation peut, en outre, aboutir à des règlements plus rapides et moins coûteux des conflits et répondre ainsi en partie à l'attente des justiciables.

La médiation est un moyen d'éviter l'encombrement des cours et tribunaux qui pourrait résulter de mesures tendant à faciliter l'accès à la justice.

La médiation n'est pas en soi un instrument pour résorber l'arriéré judiciaire existant mais tend à éviter qu'un certain nombre de litiges n'entre dans le circuit judiciaire.

4. CONDITIONS NECESSAIRES POUR ENCOURAGER LA MEDIATION

4.1. Changement de mentalité

Le succès de la médiation suppose une modification dans les mentalités tant du justiciable que des acteurs professionnels de la justice (magistrats, avocats). Toute réforme en la matière doit, dès lors, inciter à ce changement de mentalité.

4.2. Information

La modification des mentalités du justiciable dépendra de l'information qui lui sera donnée quant à ce mode de règlement de litiges.

Ainsi, notamment, il pourrait être envisagé que les greffes, en cas d'introduction de la demande par voie de requête, adressent une information aux parties sur la médiation et que les huissiers en fassent de même en cas de citation.

Men kan ter zake verwijzen naar de definitie die in de toelichting bij het wetsvoorstel 0327 opgenomen is (Kamer van Volksvertegenwoordigers, 0327 van 23 oktober 2003, blz. 6): «Bemiddeling is een proces van vrijwillig overleg tussen conflictende partijen, dat wordt geleid door een onafhankelijke derde die de communicatie vergemakkelijkt en poogt de partijen ertoe te brengen zelf tot een oplossing te komen».

De termen «geleid door een onafhankelijke derde» zijn misschien te dwingend en men zou beter de formulering «met de actieve medewerking van een onafhankelijke derde» hanteren.

3.2. Doelstellingen

De Hoge Raad voor de Justitie deelt de visie van de auteurs van de wetsvoorstellen 0327/001 en 3-226/1 die menen dat «de bemiddeling bijdraagt tot de komst van een nieuwe cultuur. Daarin hebben de rechtszoekenden, die voor zichzelf leren opkomen, zelf deel in het oplossen van de conflicten die hen tegenover elkaar stellen, veeleer dat die te delegeren naar gerechtelijke instanties (...) zodat uit negatieve relaties nieuwe positieve richtingen worden gepuurd».

De Hoge Raad voor de Justitie deelt ook de visie van de auteur van voorstel 3-343, waar hij stelt dat de bemiddeling boven dien kan leiden tot snellere en minder dure oplossingen van conflicten en aldus deels kan tegemoet komen aan de verwachtingen van de rechtszoekenden op dat vlak.

De bemiddeling is tevens een middel om de overbelasting van de hoven en rechtkamers te vermijden, die zou kunnen voortvloeien uit maatregelen die de toegang tot justitie vergemakkelijken.

Bemiddeling is evenwel op zich geen instrument om de bestaande gerechtelijke achterstand weg te werken, maar streeft ernaar te voorkomen dat een aantal geschillen in de gerechtelijke circuit terechtkomen.

4. NOODZAKELIJKE VOORWAARDEN OM DE BEMIDDELING TE BEVORDEREN

4.1. Een mentaliteitswijziging

Het succes van bemiddeling veronderstelt een mentaliteitswijziging, zowel bij de rechtszoekende als bij de professionele actoren van de justitie (magistraten, advocaten). Elke hervorming terzake moet bijgevolg die mentaliteitswijziging aanmoedigen en bevorderen.

4.2. Informatie

De mentaliteitswijziging van de rechtszoekende zal afhangen van de informatie die hem verstrekt wordt over deze manier om geschillen te regelen.

Zo zou men meer bepaald kunnen overwegen dat, , wanneer een vordering bij verzoekschrift wordt ingediend, de griffies aan de partijen informatie over de bemiddeling bezorgen en dat de deurwaarders hetzelfde doen in geval van dagvaarding.

Enfin, il convient, par les formations existantes, de sensibiliser les magistrats à la possibilité de suggérer aux parties de recourir à la médiation par un tiers indépendant, et les avocats à l'opportunité et l'intérêt pour leurs clients, en fonction de la nature des affaires, d'y recourir.

4.3. Incitants

L'intervention du juge ne peut que constituer un moyen ultime à la résolution des litiges et des efforts supplémentaires doivent être fournis afin de « déjudiciariser » la résolution des différends⁵.

Dans le cadre des réflexions sur le nécessaire élargissement de l'accès à la justice et le coût de la justice, il convient d'envisager des incitants à ce règlement alternatif de litiges.

Les propositions de loi prévoient à bon escient une modification de l'article 665 du Code judiciaire tendant à étendre le bénéfice de l'assistance judiciaire à la médiation. Par ailleurs, il conviendrait d'adopter l'arrêté royal du 20 décembre 1999 qui fixe les conditions d'octroi, le tarif et les modalités de paiement de l'indemnité allouée aux avocats en exécution des articles 508/19, 508/20, 508/22 et 508/23 du Code judiciaire⁶ pour que les honoraires des avocats puissent également être pris en charge dans ce cadre et qu'il soit alloué un nombre de points proportionnellement plus important que celui accordé pour les prestations ainsi évitées.

De même, dans le cadre des réflexions sur l'assurance protection juridique, le C.S.J. a observé que : « Sans pour autant porter préjudice au droit de l'assuré d'intenter des actions en justice couvertes par l'assureur, il convient de prévoir un stimulant afin que l'assuré cherche à éviter le conflit ou à le résoudre de manière extra-judiciaire. C'est notamment possible si l'on prévoit dans le contrat d'assurance un bonus pour l'assuré qui recourt à de telles solutions »⁷.

4.4. Cadre

Les propositions de lois ne visent pas à réglementer le processus de la médiation qui, par essence, est autonome.

Elles fixent le cadre dans lequel celui-ci peut s'inscrire. Elles permettent aux parties qui le souhaitent de donner force exécutoire aux accords de médiation pris en amont d'une procédure

⁵ Avis du C.S.J. relatif à l'avant-projet de loi sur le contrat d'assurance de protection juridique approuvé en Assemblée Générale le 18/12/2002, page 14.

⁶ *Moniteur belge*, 30 décembre 1999.

⁷ Avis du C.S.J. relatif à l'avant-projet de loi sur le contrat d'assurance de protection juridique approuvé en Assemblée Générale le 18 décembre 2002, page 18.

Via de bestaande opleidingen ,dient men de magistraten te sensibiliseren voor de mogelijkheid om aan de partijen te suggereren gebruik te maken van bemiddeling via een onafhankelijke derde, en de advocaten te sensibiliseren voor de opportunité en het belang voor hun cliënten, in functie van de aard van de zaak, om op de bemiddeling een beroep te doen.

4.3. Incentives

Het beroep op de rechter mag slechts het ultieme middel zijn voor de geschillenbeslechting en er moeten verdere inspanningen geleverd worden om de geschillenbeslechting te «dejustialiseren»⁵.

In het kader van de reflectie over de noodzakelijke verbreding van de toegang tot justitie en de kostprijs van justitie, dient men «incentives» voor deze alternatieve geschillenbeslechting te bedenken.

De voorliggende wetsvoorstel voorzien terecht in een wijziging van artikel 665 van het Gerechtelijk Wetboek zodat men ook bij bemiddeling van het voordeel van de rechtsbijstand kan genieten. Het lijkt echter wenselijk ook het Koninklijk Besluit van 20 december 1999 tot vaststelling van de voorwaarden voor de toekenning, het tarief en de wijze van uitbetaling van de vergoeding die overeenkomstig de artikelen 508/19, 508/22 en 508/23 van het Gerechtelijk Wetboek wordt verleend aan advocaten⁶, zodanig aan te passen dat ook de honoraria van de advocaten in dat kader ten laste kunnen worden genomen en dat aan de bemiddeling proportioneel meer punten worden toegekend dan aan de prestaties die aldus worden vermeden.

In het kader van zijn reflectie over de verzekeringsovereenkomst voor juridische bescherming, merkte de H.R.J. reeds het volgende op: «zonder dat dit afbreuk mag doen aan het recht van de verzekerde om gerechtelijke stappen – gedekt door de verzekeraar – te ondernemen, moet er een stimulans voor de verzekerde worden ingebouwd om op geschillenvorming of buitengerechtelijke geschil-oplossing beroep te doen. Dit kan o.a. door in de polis een bonus voor dergelijke oplossing in te bouwen»⁷.

4.4. Kader

De wetsvoorstel beogen geen reglementering van het verloop van de bemiddeling als dusdanig, nu de bemiddeling bij uitstek autonoom is.

Wel leggen ze het kader voor de bemiddeling vast. Ze laten de partijen toe om uitvoerbare kracht te geven aan de bemiddelingsakkoorden die vóór de procedure worden gesloten.

⁵ Advies van de H.R.J. over het voorontwerp van wet op de verzekeringsovereenkomst voor juridische bescherming ten einde de rechtstoegang te verbeteren, goedgekeurd door de Algemene Vergadering op 18 december 2002, blz. 16.

⁶ *Belgisch Staatsblad*, 30 december 1999.

⁷ Advies van de H.R.J. over het voorontwerp van wet op de verzekeringsovereenkomst voor juridische bescherming ten einde de rechtstoegang te verbeteren, goedgekeurd door de Algemene Vergadering op 18 december 2002, blz. 20.

et déterminent par ailleurs les modalités de la médiation décidée en cours de procédure judiciaire de l'accord des parties ou à la suggestion du magistrat avec l'accord des parties.

L'établissement de ce cadre ainsi que de règles uniformes constituent un incitant à recourir à la médiation, dans la mesure où il assure l'indispensable sécurité juridique.

4.5. Terminologie

Les propositions de lois ne retiennent pas la possibilité d'une médiation par le juge, ce qui est conforme à l'avis rendu par le Conseil supérieur de la Justice⁸.

Dans ces conditions, la terminologie de « médiation judiciaire » peut prêter à confusion. Elle pourrait faire croire qu'il s'agit d'une médiation par le juge alors qu'elle ne vise qu'une médiation en cours de procédure.

La terminologie « médiation judiciaire » est impropre pour une seconde raison. En effet, elle semble s'opposer dans les textes proposés à la « médiation volontaire » et suggère donc qu'il s'agit d'une médiation qui ne serait pas, elle, « volontaire ». Or les auteurs des projets insistent sur le fait que même la médiation judiciaire ne peut être engagée sans l'accord des parties et elle est, dès lors, tout aussi volontaire.

Le Conseil supérieur de la Justice suggère donc de trouver une autre terminologie. Il est suggéré, pour la médiation en amont d'une procédure, de parler de : « médiation extra-judiciaire » et « médiation en cours de procédure » en lieu et place de médiation judiciaire.

5. OBSERVATIONS QUANT AUX PROPOSITIONS DE LOIS

5.1. Insertion au Code Judiciaire

– Les propositions 0327/001 et 3-226/1 visent le droit commun de la médiation (médiation en amont du procès et médiation en cours de procédure). Les auteurs proposent de compléter le Code Judiciaire par une septième partie consacrée à la médiation.

– L'auteur de la proposition 3-343 ne vise que la médiation décidée en cours de procédure dont il propose d'insérer le texte dans un chapitre 1bis relatif à la médiation (articles 734bis à 734quinquies) tandis que les articles relatifs à la médiation en matière familiale de la loi du 19 février 2001 feraient l'objet d'un chapitre 1ter intitulé médiation en matière familiale (articles 734sexies à 734decies).

ten en leggen verder de modaliteiten vast voor de bemiddeling, waartoe wordt besloten tijdens een gerechtelijke procedure, met het akkoord van de partijen of op suggestie van de magistraat maar niet met het akkoord van de partijen.

Het uitwerken van dit kader en van eenvormige regels vormt ongetwijfeld een stimulans om van de bemiddeling gebruik te maken, nu het voor de noodzakelijke rechtszekerheid zorgt.

4.5. Terminologie

De wetsvoorstellingen voorzien niet dat de rechter als bemiddelaar zou kunnen optreden, wat in overeenstemming is met het advies van de Hoge Raad voor de Justitie⁸.

Daarom kan de term «gerechtelijke bemiddeling» tot verwarring leiden. De term suggereert dat het om een bemiddeling door de rechter gaat, terwijl het louter om een bemiddeling tijdens de procedure gaat.

De term «gerechtelijke bemiddeling» is ook nog om een tweede reden ongepast. In de voorgestelde teksten lijkt het tegenover de «vrijwillige bemiddeling» te staan en suggereert de term dus dat dit een bemiddeling zou zijn die «niet vrijwillig» is. De auteurs van de wetsvoorstellingen benadrukken echter dat ook de gerechtelijke bemiddeling niet kan worden opgestart zonder het akkoord van de partijen en dat ze bijgevolg eveneens vrijwillig is.

De Hoge Raad voor de Justitie stelt dus voor om een andere terminologie te zoeken. We suggereren om bemiddeling vóór de procedure aan te duiden als «buitengerechtelijke bemiddeling» en, om over «bemiddeling tijdens de procedure» te spreken in plaats van over gerechtelijke bemiddeling.

5. BEMERKINGEN BIJ DE WETSVOORSTELLEN

5.1. Inlassing in het Gerechtelijk Wetboek

– De voorstellen 0327/001 en 3-226/1 beogen het gemeen recht van de bemiddeling (bemiddeling vóór het proces en bemiddeling tijdens een procedure). De auteurs stellen voor om het Gerechtelijk Wetboek aan te vullen met een 7de deel dat aan bemiddeling gewijd is.

– De auteur van voorstel 3-343 beoogt alleen de bemiddeling tijdens een procedure, waarbij hij voorstelt om de tekst in te voegen in een hoofdstuk 1bis «Bemiddeling» (artikelen 734bis tot 734quinquies), terwijl de artikelen over de bemiddeling in familiezaken van de wet van 19 februari 2001 een hoofdstuk 1ter zouden vormen, onder de titel «Bemiddeling in familiezaken» (artikelen 734sexies tot 734decies).

⁸ Avis du C.S.J. relatif à l'avant-projet de loi modifiant le Code Judiciaire en ce qui concerne la procédure approuvée en A.G. le 9 octobre 2002.

⁸ Advies van de H.R.J. met betrekking tot het voorontwerp van wet tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek inzake de rechtspleging, goedgekeurd door de Algemene Vergadering van 9 oktober 2002.

– Le C.S.J., conformément à ses recommandations contenues dans l'avis qu'il a rendu le 9 octobre 2002 estime préférable de créer une septième partie au Code Judiciaire qui constituerait ainsi le tronc commun en matière de médiation et d'intégrer des dispositions prévues par la loi du 19 février 2001 relative à la médiation familiale.

5.2. Observations particulières concernant les propositions 3-226/1 et 0327/001

5.2.1. Il faut exclure tout litige concernant les matières contraires à l'ordre public.

C'est au stade de la rédaction de l'accord de médiation que le contrôle de légalité s'effectuera, ainsi que, au besoin, par le juge appelé à donner force exécutoire à l'acte.

5.2.2. L'article 1724.2 doit être déplacé à l'article 1725 et y devenir le point 1. Dans ce cas, l'article 1725 traite l'ensemble de la clause de médiation.

5.2.3. Article 1725.1 : le texte « A moins que ... » semble superflu. En effet, lorsque la clause n'est pas valable ou a pris fin, il n'y a plus de clause de médiation.

5.2.4. L'article 1726 de la proposition énumère les conditions que doivent remplir les médiateurs dans le cadre d'un processus de médiation volontaire ou de médiation en cours de procédure.

Le C.S.J. estime souhaitable, comme il l'a recommandé en matière d'expertise judiciaire⁹ que sur base de critères déterminés par arrêté royal (p. ex. formation et expérience professionnelle requises) des listes de médiateurs soient établies.

En attendant, il est évident que des médiateurs satisfaisant aux conditions prévues par l'article 1726 pourront être choisis par les parties ou désignés par le magistrat avec l'accord des parties).

5.2.5. Article 1727 : la proposition ne semble pas envisager la possibilité de co-médiation. Or il peut exister des hypothèses où les parties souhaitent la présence de deux médiateurs.

Il pourrait être opportun de remplacer dans le texte de la proposition les termes « le médiateur » par ceux de « le ou les médiateurs ».

5.2.6. Article 1728.1 : Rien ne s'oppose à ce qu'une « médiation volontaire » ait lieu en cours de procédure, néanmoins le juge actif doit être au courant du fait que la procédure est suspendue suite à une tentative de médiation.

⁹ Avis du C.S.J. relatif à l'avant-projet de loi modifiant le Code Judiciaire en ce qui concerne la procédure, approuvé lors de l'A.G. du 9 octobre 2002, p. 38.

– Overeenkomstig zijn aanbevelingen geformuleerd in het advies van 9 oktober 2002, meent de H.R.J. dat het wenselijk is een 7de deel aan het Gerechtelijk Wetboek toe te voegen, dat aldus het gemeenschappelijke gedeelte inzake de bemiddeling zou vormen en daar de bepalingen in te lassen die voorzien zijn door de wet van 19 februari 2001 inzake bemiddeling in familiezaken.

5.2. Bijzondere bemerkingen bij de voorstellen 3-226/1 en 0327/001

5.2.1. Men dient elk geschil in zaken die strijdig zijn met de openbare orde, van de bemiddeling uit te sluiten.

Bij het opstellen van het bemiddelingsakkoord zal de wettelijkheid worden gecontroleerd, alsmede – zo nodig – door de rechter die geadviseerd wordt om aan de akte uitvoerbare kracht te verlenen.

5.2.2. Artikel 1724.2 moet verplaatst worden naar artikel 1725 en daar punt 1 worden. Aldus behandelt artikel 1725 het geheel van de bemiddelingsclausule.

5.2.3. Artikel 1725.1 : de tekst «tenzij er ten aanzien van dat geschil geen geldig beding bestaat of het geding verstreken is» lijkt overbodig. Immers, wanneer de clausule niet geldig is of verstreken is, is er geen bemiddelingsclausule meer.

5.2.4. Artikel 1726 van het voorstel somt de voorwaarden op waaraan de bemiddelaars moeten voldoen in het kader van een vrijwillige bemiddeling of van een bemiddeling tijdens de procedure.

Naar analogie met de aanbeveling inzake het deskundigenonderzoek⁹, acht de H.R.J. het wenselijk dat op basis van de criteria die per koninklijk besluit worden vastgelegd (vb. de eerste opleiding en beroepservaring), lijsten van bemiddelaars zouden worden opgesteld.

In afwachting is het evident dat de bemiddelaars die voldoen aan de in artikel 1726 gestelde voorwaarden, door de partijen zullen kunnen worden gekozen of door de magistraat met het akkoord van de partijen zullen kunnen worden aangesteld.

5.2.5. Artikel 1727 : het voorstel lijkt geen mogelijkheid tot mede-bemiddeling te voorzien. Er kunnen echter gevallen bestaan waarin de partijen wensen dat er twee bemiddelaars optreden.

Het zou opportuun zijn om in de tekst van het voorstel, de woorden «de bemiddelaar» te vervangen door «de bemiddelaar(s)».

5.2.6. Artikel 1728.1 : er is niets op tegen dat er een «vrijwillige bemiddeling» plaatsvindt tijdens de procedure, behalve dat de rechter die met de zaak bezig is moet op de hoogte gebracht worden dat de procedure opgeschort wordt omwille van een bemiddelingspoging.

⁹ Advies van de H.R.J. met betrekking tot het voorontwerp van wet tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek inzake de rechtspleging, goedgekeurd door de Algemene Vergadering van 9 oktober 2002, blz. 38.

5.2.7. Article 1728.3 : il prévoit que la proposition de médiation suspend le cours de la prescription de l'action attachée à ce droit pendant un mois.

Cependant, le délai d'un mois peut être trop court pour, d'une part essayer de convaincre l'autre partie en litige et, d'autre part ayant obtenu cet accord, de mettre au point et de signer le protocole.

Par contre, un délai fixe et limité est indispensable afin d'éviter des propositions de médiation purement dilatoires.

5.2.8. Article 1729 § 1 : il paraît important de prévoir que les parties doivent d'abord marquer leur accord sur la désignation du médiateur et une fois le médiateur désigné, celui-ci doit convoquer les parties et, avec son aide, dresser de commun accord le protocole de médiation.

Article 1729 § 2 : l'exposé succinct du conflit dans le cadre de la rédaction du protocole de médiation peut constituer une source de divergence et être de nature à faire échouer l'initiative de médiation. Il suffirait de préciser l'objet de la médiation.

5.2.9. L'article 1729, alinéa 3, prévoit que la signature du protocole suspend le cours de la prescription durant le processus de médiation.

La fin de cette suspension n'est pas indiquée dans la proposition. Il suffirait de préciser que chaque partie a la possibilité, à tout moment pendant le cours du processus de médiation, de notifier aux autres qu'elle entend mettre fin à la tentative de médiation en cours, sans préjudice de ce qui est dit sous le point 5.2.14.

Cette notification entraînerait, ipso facto, la fin de la suspension de la prescription de même que tout acte par lequel le médiateur constaterait que la tentative de médiation a pris fin.

5.2.10. Article 1731 : il serait préférable de prévoir une procédure d'homologation unique. Pourquoi dans le 1731 § 1er créer une confusion avec le procès-verbal de conciliation ?

Afin d'éviter des contestations concernant le « juge compétent », il est souhaitable de désigner le juge compétent dans le protocole de médiation.

Dans le cadre de l'article 1731, il faudrait prévoir que, lors de l'homologation, le juge peut uniquement vérifier si l'accord n'est pas contraire à l'ordre public.

5.2.11. Article 1732, alinéa 2 : cet article prévoit que, « sauf en référencé, le juge peut également rouvrir les débats (...) ». Il semble indispensable de faire un renvoi à l'article 775 du Code

5.2.7. Artikel 1728.3 : dit artikel bepaalt dat het bemiddelingsvoorstel gedurende één maand de verjaring schorst van de aan het betwiste recht verbonden vordering.

De termijn van één maand kan echter veel te kort zijn om, enerzijds de andere bij het geschil betrokken partij proberen te overtuigen, en anderzijds, nadat haar akkoord bekomen werd, het protocol op punt te stellen en te ondertekenen.

Een vaste en beperkte termijn is echter wel noodzakelijk om louter dilatoire voorstellen tot bemiddeling te vermijden.

5.2.8. Artikel 1729 § 1 : het lijkt belangrijk om te voorzien dat de partijen eerst hun akkoord moeten geven over de aanstelling van de bemiddelaar, en dat zodra deze aangesteld is, het hem toekomt de partijen op te roepen om met zijn bijstand, in gemeen overleg het bemiddelingsprotocol op te stellen.

Artikel 1729 § 2 : de opgave van het beknopt overzicht van het geschil bij het opstellen van het bemiddelings-protocol kan reeds een bron van meningsverschillen zijn en zou aanleiding kunnen geven tot het mislukken van het bemiddelings-initiatief. Het zou kunnen volstaan om het voorwerp van de bemiddeling te verduidelijken.

5.2.9. Artikel 1729, § 3, voorziet dat de ondertekening van het protocol de verjaringstermijn voor de duur van de bemiddelingsprocedure opschort.

Het einde van deze schorsing is in het voorstel niet vermeld. Het zou volstaan om te verduidelijken dat elke partij, op elk moment tijdens de bemiddelings-procedure, aan de andere partijen kennis kan geven dat zij een einde wil stellen aan de lopende bemiddelingspoging, ongeacht wat gesteld wordt in punt 5.2.14.

Deze kennisgeving zou, ipso facto, het einde van de schorsing tot gevolg hebben, net zoals elke akte waarmee de bemiddelaar zou vaststellen dat de bemiddelingspoging afgelopen is.

5.2.10. Artikel 1731 : het zou beter zijn één enkele homologatieprocedure te voorzien. Waarom in 1731, § 1 nodeeloos verwarring scheppen met het proces-verbaal van verzoening?

Om betwistingen over de «bevoegde rechter» te vermijden, is het wenselijk de bevoegde rechter in het bemiddelingsprotocol aan te duiden.

In het kader van artikel 1731 zou men moeten voorzien dat de rechter, bij de homologatie, alleen kan nagaan of het akkoord niet strijdig is met de openbare orde.

5.2.11. Artikel 1732, tweede lid : Dit artikel voorziet dat «behalve in kort geding, de rechter de debatten eveneens kan heropenen (...). Het lijkt noodzakelijk om hier een verwijzing naar

Judiciaire et prévoir que la décision de réouverture des débats n'est pas susceptible d'appel¹⁰.

5.2.12. Article 1733.1 : cet article mentionne qu' « à la requête de la partie la plus diligente », le greffe envoie au médiateur, sous pli judiciaire, une copie certifiée conforme du jugement.

Comme il s'agit d'une décision « de commun accord », il n'y a pas de raison de laisser l'initiative à la partie la plus diligente. Par ailleurs, comme la médiation suspend la procédure, le juge actif doit tout mettre en œuvre pour que la procédure ne se prolonge pas trop.

En outre, l'article 1732, alinéa 1, oblige le juge qui, avec l'accord des parties a ordonné une médiation, à fixer une date de mise en continuation. Il est donc suggéré de supprimer les termes « à la requête de la partie la plus diligente ». Dès lors, la notification sera faite automatiquement par le greffe.

5.2.13. Article 1733.3 : afin d'éviter toute confusion, il convient de préciser que le juge ne peut prendre que des mesures « provisoires et urgentes » au sens de l'article 19 du Code Judiciaire, sinon la médiation risque de ne pouvoir aboutir.

En effet, le juge ne doit pas interférer dans la médiation. Pour les mêmes raisons, l'intervention du ministère public ne semble pas indiquée (article 1733.4) ou tout au plus prévoir que, dans une affaire qui a été communiquée, le ministère public peut donner son avis quant à la proposition de médiation.

L'intervention du ministère public, dans le cadre de la médiation judiciaire, n'est pas nécessaire dès lors qu'il peut toujours intervenir s'il estime qu'il y a délit ou s'il convient de prendre des mesures protectionnelles à l'égard d'un mineur d'âge. On voit mal pour quel autre motif le ministère public pourrait demander qu'il soit mis fin à une médiation dont il ne connaît ni le contenu ni le déroulement.

5.2.14. Article 1733.5 : il faut éviter qu'une partie puisse trop facilement, sur un coup de tête, mettre fin unilatéralement à la médiation. On pourrait par exemple stipuler que cette possibilité est réservée au médiateur et à chacune des parties, mais dans ce dernier cas, seulement après un procès-verbal de carence dressé par le médiateur.

5.2.15. L'article 1734, alinéa 4 : le texte semble exclure une prolongation de la médiation en cas d'échec complet. Est-ce opportun ?

¹⁰ Conformément à une jurisprudence constante de la Cour de Cassation, l'article 776 du Code judiciaire n'est pas applicable lorsque le juge prononce d'office la réouverture des débats (Cass., 29 octobre 1984 , Pas., 1985, I, n° 148). Dans l'hypothèse visée à l'article 1732, second alinéa, il s'agira d'une réouverture des débats ordonnée d'office.

artikel 775 van het Gerechtelijk Wetboek op te nemen en te voorzien dat tegen de beslissing van heropening der debatten geen beroep kan worden ingesteld¹⁰.

5.2.12. Artikel 1733.1 : Dit artikel vermeldt dat «op verzoek van de meest gerede partij», de griffie naar de bemiddelaar, bij gerechtsbrief een voor eensluidend verklaard afschrift van het vonnis stuurt.

Aangezien het om een beslissing «in gemeenschappelijk akkoord» gaat, is er geen reden om het initiatief aan de meest gerede partij over te laten. Trouwens, aangezien de bemiddeling de procedure opschort, moet de actieve rechter alles in het werk stellen opdat de procedure niet te lang aansleept.

Bovendien verplicht artikel 1732, 1ste lid, de rechter die met het akkoord van de partijen een bemiddeling heeft bevolen, een datum voor de voortzetting van de zaak vast te leggen. We suggereren dus om de bewoordingen «op verzoek van de meest gerede partij» te schrappen. Hierdoor gebeurt de kennisgeving automatisch.

5.2.13. Artikel 1733.3: om elke verwarring te vermijden, dient men te verduidelijken dat de rechter alleen «voorlopige en dringende» maatregelen kan nemen in de zin van artikel 19 van het Gerechtelijk Wetboek, zoniet dreigt de bemiddeling niet te kunnen slagen.

De rechter moet immers niet interfereren in de bemiddeling. Om diezelfde redenen lijkt de tussenkomst van het openbaar ministerie (artikel 1733.4) niet aangewezen, of dient men hooguit te bepalen dat - in een zaak die mededeelbaar is - het openbaar ministerie zijn advies kan verlenen over het bemiddelingsvoorstel.

De tussenkomst van het openbaar ministerie is, in het kader van een gerechtelijke bemiddeling (bemiddeling tijdens de procedure), niet nodig vermits het steeds kan optreden als het meent dat er een misdrijf is gepleegd of als het meent beschermende maatregelen tegenover een minderjarige te moeten nemen. We zien niet goed in om welke andere reden het openbaar ministerie zou kunnen vragen dat er een einde wordt gemaakt aan een bemiddeling waarvan het noch de inhoud noch het verloop kent.

5.2.14. Artikel 1733.5: men moet vermijden dat een partij te gemakkelijk, in een opwelling, eenzijdig de bemiddeling zou kunnen stopzetten. Men zou bij voorbeeld kunnen bepalen dat deze mogelijkheid voorbehouden is aan de bemiddelaar en aan elk van de partijen, maar in dit laatste geval enkel nadat de bemiddelaar een proces-verbaal van geen akkoord heeft opgesteld.

5.2.15. Artikel 1734, vierde lid: de tekst lijkt uit te sluiten dat de bemiddeling bij een volledige mislukking, verlengd kan worden. Is dergelijke beperking wel opportuun?

¹⁰ Volgens een constante rechtspraak van het Hof van Cassatie vindt artikel 776 van het Gerechtelijk Wetboek geen toepassing wanneer de rechter ambtshalve de heropening der debatten beveelt (Cass., 29 oktober 1984, Arr. Cass., 1984-85, 326). In het voorgestelde artikel 1732, tweede lid, gaat het per definitie om een ambtshalve heropening der debatten.

5.3. Observations concernant la proposition 3-343

5.3.1. Cette proposition ne vise en réalité que la « médiation judiciaire », ce qui limite trop sa portée dans le cadre d'un droit commun de la médiation.

Dans certains aspects, cette proposition est plus élaborée. Dans d'autres, elle est moins satisfaisante.

5.3.2. Eléments positifs à retenir éventuellement :

- création de listes de médiateurs (article 734 quater) ;
- réglementation plus complète de la confidentialité (article 734*quinquies*) ;
- exclusion de la médiation dans le cadre d'une procédure en cour de cassation ou devant le tribunal d'arrondissement.

5.3.3. Eléments moins positifs :

- le contenu du protocole de médiation doit être précisé et il doit être dressé sous la conduite du médiateur et pas à l'intervention du juge ;
- le protocole doit régler le sort des frais et honoraires ;
- le renvoi aux articles 982 – 984 du Code Judiciaire ne semble pas opportun.

6. RECOMMANDATIONS

Le C.S.J., conformément à son avis rendu le 9 octobre 2002, défend le principe de la généralisation de la médiation à toutes les matières dans lesquelles les parties peuvent transiger ; cette médiation pouvant intervenir tant en amont qu'au cours d'une procédure.

La médiation étant un règlement alternatif de litige dont la spécificité est de se dérouler en dehors des instances judiciaires, le médiateur ne peut pas être un magistrat.

Les dispositions qui constituent le droit commun de la médiation et qui seraient insérées dans une nouvelle partie 7 du Code Judiciaire sont de nature à faciliter le recours à la médiation.

En effet, ces dispositions créent un cadre général qui assure aux parties une indispensable sécurité juridique.

Afin d'atteindre les objectifs que se sont donnés les auteurs des propositions, il convient d'insister pour que des dispositions soient prises, d'une part pour assurer l'information et, d'autre part pour que des incitants soient pris pour développer le recours à ce règlement alternatif de litiges.

5.3. Bemerkingen bij voorstel 3-343

5.3.1. Dit voorstel beoogt eigenlijk alleen de « gerechtelijke bemiddeling », wat de draagwijdte ervan in het kader van een gemeen recht van de bemiddeling te sterk beperkt.

In bepaalde aspecten is dit voorstel meer uitgewerkt; terwijl het in andere aspecten minder voldoet.

5.3.2. Eventueel te onthouden positieve elementen:

- het opstellen van lijsten van bemiddelaars (artikel 734*qua-ter*) ;
- het vollediger reglementeren van de vertrouwelijkheid (artikel 734*quinquies*) ;
- de uitsluiting van bemiddeling in het kader van een procedure voor het Hof van Cassatie of voor de arrondissementsrechtbank.

5.3.3. Minder positieve elementen:

- de inhoud van het bemiddelingsprotocol moet verduidelijkt worden en het moet worden opgesteld onder leiding van de bemiddelaar en niet door tussenkomst van de rechter;
- het protocol moet een regeling omtrent de verdeling van de kosten en honoraria bevatten;
- de verwijzing naar de artikelen 982 – 984 van het Gerechtelijk Wetboek lijkt niet opportuun.

6. AANBEVELINGEN

De Hoge Raad voor de Justitie verdedigt, overeenkomst zijn advies van 9 oktober 2002, het beginsel van de veralgemening van de bemiddeling in alle materies waarin de partijen een dading kunnen aangaan, waarbij deze bemiddeling zowel vóór als tijdens een procedure kan gebeuren.

Aangezien bemiddeling een alternatieve vorm van geschillenbeslechting is die als bijzonder kenmerk heeft dat ze zich buiten het gerecht om situeert, kan de bemiddelaar geen magistraat zijn.

De bepalingen die het gemeen recht van de bemiddeling vormen en die in een nieuw deel 7 van het Gerechtelijk Wetboek zouden worden ingevoegd, maken het gemakkelijker om een beroep te doen op bemiddeling.

Deze bepalingen creëren immers een algemeen kader dat de partijen de noodzakelijke rechtszekerheid biedt.

Om de doelstellingen te bereiken die de auteurs van de wetsvoorstellen voorop stellen, dringen zich maatregelen op enerzijds om de informatie van de rechtszoekende en de actoren van het gerechtelijke gebeuren te waarborgen, en anderzijds om een frequenter beroep op deze alternatieve geschillenbeslechting te stimuleren.